

Nota Voorschools Beleid 2026

1 Inleiding

Het doel van deze nota is te beschrijven hoe we in de gemeente Gouda het voorschools beleid vormgeven en wat de ontwikkelingen voor komende jaren zijn. Het voorschools beleid betreft de periode van 2-4 jaar waarin kinderen nog niet naar school gaan maar in een peutergroep, bij een gastouder of op de kinderopvang zitten. De gemeente heeft in de voorschoolse periode een belangrijke rol in de Voorschoolse Educatie (In het beleid wordt dit samen genoemd met de Voerschoolse Educatie; hierna VVE) en in het toezicht op de kinderopvang. Deze nota zal daarom VVE en het toezicht op de kinderopvang beschrijven.

2 VVE

Vroegschoolse educatie is voor kinderen van 4 tot 6 jaar en voorschoolse educatie is voor kinderen van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar, die vallen onder de doelgroep VVE. In deze periode is het belangrijk dat de taal en sociale ontwikkeling van doelgroepkinderen worden gestimuleerd. Dit gebeurt door hen naar de kinderopvang of peuteropvang te sturen. Het is een gemeentelijke taak om te zorgen dat er voldoende aanbod van voorzieningen is waar deze kinderen voorschoolse educatie kunnen ontvangen. De gemeente vervult deze taak door kindgebonden financiering peuteropvang en voorschoolse educatie (KGF) te verstrekken via de Kinderopvangorganisaties aan de ouders. Voorschoolse educatie is gebonden aan wettelijke eisen en een gemeentelijk kwaliteitskader. In mei 2019 is de gewijzigde subsidieregeling KGF met kwaliteitskader in het college vastgesteld.

3 Indicatie

Op het consultatiebureau wordt door de verpleegkundige of arts gekeken of een kind in aanmerking komt voor een VVE-indicatie. Hiervoor wordt de doelgroepdefinitie gehanteerd die door het college is vastgesteld. Ook is bij indicering een logopedist betrokken. Als een kind een VVE-indicatie krijgt, volgt de toeleiding naar een geschikte VVE-locatie door het VVE-punt.

De doelgroep definitie op basis waarvan een indicatie wordt gesteld luidt als volgt*:

- Het opleidingsniveau van de ouders/verzorgers niet hoger is dan basisonderwijs tot en met vmbo g/t diploma;
- De primaire verzorger niet in Nederland is geboren;
- De primaire verzorger hier relatief kort verblijft (1 – 10 jaar) ;
- De ouders/verzorgers in de schuldsanering zitten; en/of
- Kind heeft een taalachterstand, vastgesteld door JGZ of kinderopvangorganisatie. In samenwerking met de JGZ-logopedist wordt vervolgens vastgesteld of die achterstand veroorzaakt wordt door een stoornis bij het kind (taalontwikkelingsstoornis) of door onvoldoende taalaanbod uit de omgeving (blootstellingsachterstand).
- Behalve naar taalachterstand wordt voor de indicatie VVE ook gekeken naar een eventuele achterstand wat betreft rekenen, motoriek en/of sociaal-emotionele ontwikkeling.

Daarbij is het eerste deel aan van de definitie een landelijke richtlijn en in het tweede deel een Goudse toevoeging. Deze doelgroep definitie wordt jaarlijks in de werkgroep kinderopvang vastgesteld waarbij besproken wordt of deze doelgroep definitie nog steeds voldoet.

Vanaf 2020 werkt het VVE-punt met een VVEplus indicatie voor kinderen die dat nodig hebben. Dat betekent dat kinderen naast het VVE aanbod ook voorlees-expres en spel aan huis krijgen.

Daarnaast willen de consultatiebureaus voor gezinnen waar kinderen jonger zijn dan twee jaar en dus nog niet in aanmerking komen voor VVE, al eerder een spel aan huis of voorleesexpres organiseren. Dit als de jeugdverpleegkundige inschat dat dit nodig zal zijn in een gezin.

* In de doelgroepdefinitie is de doelgroepterminologie van GOAB gehanteerd.

4 VVE-punt

Het VVE-punt is een samenwerkingsverband tussen de Brede School en de GGD. De functie van het coördinatiepunt is (onder meer) te zorgen voor betere afstemming tussen voorschool en vroegschool en toeleiding van kinderen met een VVE-indicatie naar kinderopvanginstellingen met VVE.

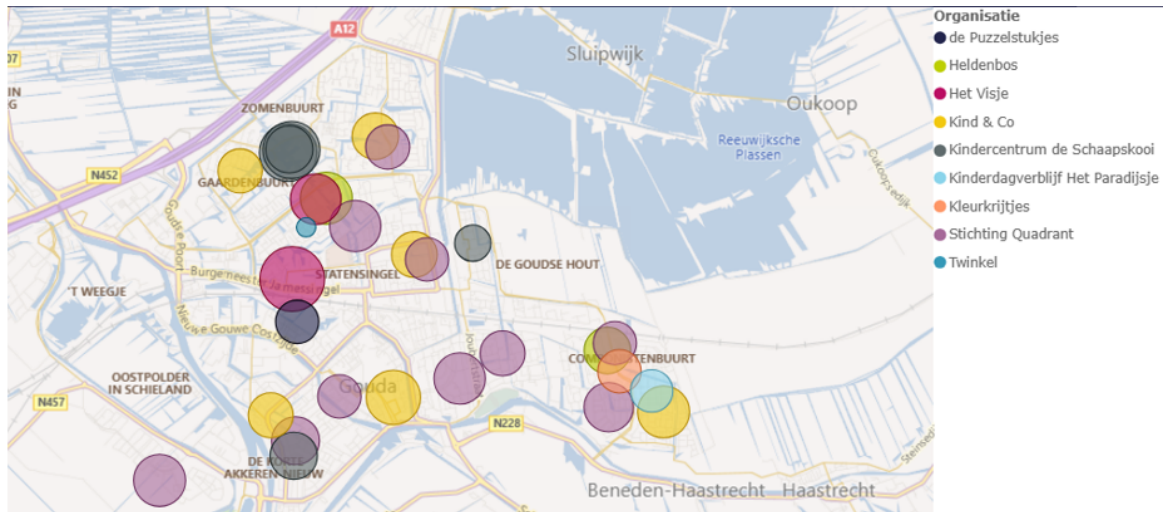
- Ouders en kinderopvangorganisaties kunnen hier terecht voor informatie.

- Er is door de gemeente een folder gemaakt met informatie over VVE en kinderopvang. Deze wordt door het VVE-punt en de kinderopvangorganisaties verspreid. Op de website gouda.nl wordt deze informatie ook aangeboden.
- Het VVE punt coördineert ook projecten ter versterking van VVE, ouderpartnerschap en een educatief thuismilieu voor VVE kinderen:
- Bij ouderpartnerschap werken professionals en ouders samen ten behoeve van de ontwikkeling van het kind. Activiteiten die het VVE-punt ontplooit:
 1. Kennis over landelijke ontwikkelingen en goede voorbeelden;
 2. Praktische ondersteuning en advies;
 3. Inspiratie- en scholingsbijeenkomsten;
 4. Intensieve strategietrajecten 'ouderpartnerschap'.
- In een educatief thuismilieu stimuleren ouders de ontwikkeling van hun kind. VVE-punt organiseert daarvoor het volgende:
 - Ouderconsulenten (vanaf 1-08-2020)
 - Spel aan Huis (home-based)
 - Voorleesexpres (home-based)
 - Samen Leren Thuis (home-based)
 - Digiboek en Babbel
 - Spel om de hoek
 - Deskundigheidsbevordering voor professionals
 - Verbinden en afstemmen met de overige projecten: *alles wat we doen: daar horen ouders bij!*

Het VVE-punt volgt, monitort en evalueert de VVE. Kinderopvangorganisaties en de GGD maken gebruik van de Peutermonitor. In deze monitor worden de gegevens (anoniem) van de kinderopvangorganisatie en de GGD geüpload. In deze monitor kan het bereik van de vve geïndiceerde kinderen gezien worden en de financiële verantwoording van de subsidie KGF.

5 VVE-locaties

Hieronder een kaartje van de locaties met voorschoolse educatie (VVE locaties) in Gouda. Goed zichtbaar is dat de VVE-locaties voldoende over de stad zijn verspreid. Het zou logisch zijn dat in wijken waar veel VVE-kinderen wonen (Gouda Oost en Korte Akkeren) meer locaties zijn, maar gebleken is dat ouders kiezen welke locatie bij hen past en de kinderen daar naar toe brengen, ook als dat wat verder weg is. Dat verklaart de gelijkmatige spreiding van de locaties over de stad.

6 Bereik VVE

Het doel is om alle kinderen met een VVE-indicatie daadwerkelijk VVE te laten volgen. In 2024 ging **94 procent** van de kinderen met een indicatie ook daadwerkelijk voorschoolse educatie volgen. Het VVE-punt benadert ouders en kinderen actief om ze werkelijk geplaatst te krijgen.

Redenen waarom kinderen niet geplaatst worden zijn:

- Kinderen zijn verhuisd naar het buitenland;
- Kinderen zijn geplaatst op een voorschoolse voorziening zonder VVE;

- Ouders hebben, al dan niet door een taalbarrière, moeite met het proces van ondertekenen, aanmelden en goedkeuren van het aangeboden contract. Bij deze gezinnen wordt een sleutelpersoon en/of een taalconsulent ingezet;
- Eigen keuze van ouders, vanwege onzekerheid over financiën, aantal dagdelen te veel of praktisch niet haalbaar;
- Geen plaatsing vanwege bredere problematiek en dus niet deel kunnen nemen aan VVE-programma.

7 Toezicht en handhaving

De gemeente is verantwoordelijk voor de toezicht en handhaving op kinderopvang. De gemeente houdt middels de GGD toezicht op de kinderopvang. Dat betreft zowel VVE-locaties als kinderopvanglocaties die geen VVE aanbieden. Welke kaders daarvoor gelden is te lezen in het handhavingsbeleid en de beleidsregels van de gemeente Gouda. Het meest recente handhavingsbeleid is op 24 oktober 2023 door het College vastgesteld. Jaarlijks wordt de toezichtinformatie kinderopvang ter verantwoording aan de Inspectie van het Onderwijs met het college gedeeld en ter informatie aan de gemeenteraad gestuurd.

Toezicht gastouderopvang

Gastouderopvang is ook een voorschoolse voorziening. In Gouda zijn veel gastouders. De gemeente heeft de wettelijke opdracht toezicht te houden en te handhaven. Wettelijk verplicht is om een steekproef van 50 procent van de gastouders te laten inspecteren. Dit is mogelijk binnen het huidige gemeentelijk budget.

8 Kinderen van statushouders

In de Wet Inburgering '21 is aanbod Voor- en voerschoolse educatie (VVE) verplicht voor kinderen van statushouders.

Voorschoolse educatie wordt aangeboden door een aantal kinderopvangorganisaties in Gouda en het consultatiebureau verwijst door.

Op het basisonderwijs zijn er schakelklassen met aanbod voerschoolse educatie.

9 Ontwikkelingen vanaf 2025

- Invoering minimum taalniveau vanaf januari 2025: pedagogisch medewerker dienen minimaal 3F of B2 voor mondelinge taalvaardigheid te behalen. Deze regel geldt ook voor invalkrachten en pedagogisch medewerkers die tijdelijk werkzaam zijn in de kinderopvang
- Aanvulling scholingseis babyopvang: Sinds 1 januari 2025 is er een verplichte "babyopvang scholing" voor iedereen die in de kinderopvang werkt met baby's van 0 jaar
- Wetsvoorstel Verbetering kwaliteit gastouderopvang. Deze maatregelen gaan in per 1 juli 2026. De wet wordt op de volgende punten gewijzigd:
 - Gastouderopvang moet voldoen aan dezelfde pedagogische basisdoelen die ook gelden voor kinderdagopvang en buitenschoolse opvang in een kindercentrum.
 - Een gastouder mag bij maximaal twee gastouderbureaus zijn aangesloten. Hierbij gelden twee uitzonderingen: lopende contracten met ouders hoeven niet te worden beëindigd. En gastouders mogen tijdelijk zijn aangesloten bij drie gastouderbureaus, gedurende de periode dat zij overstappen naar een nieuw bureau.
 - Bij het aantal kinderen dat mag worden opgevangen, worden de eigen kinderen van de gastouder voortaan meegeteld tot de leeftijd van acht jaar. Nu is dat nog tien jaar.
 - Gastouders krijgen recht op kinderopvangtoeslag als de eigen kinderen van de gastouder worden opgevangen door een andere gastouder. Tot nu toe is er alleen recht op toeslag als de kinderen van de gastouder opgevangen worden door een kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang.
- Kamerbrief verdere kwaliteitsverbeteringen voerschoolse educatie. Het kabinet wil gaan verkennen wat de mogelijkheden zijn voor kwaliteitsverbeteringen voerschoolse educatie. Belangrijke aspecten van kwaliteitsverbetering:
 - Pedagogische Medewerkers: zorg voor gekwalificeerde en goed opgeleide pedagogisch medewerkers die in staat zijn om een stimulerende leeromgeving te creëren.
 - Educatief Programma: implementeer een doelgericht en gestructureerd programma dat de taalontwikkeling, rekenvaardigheden, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen stimuleert.
 - Groepsgrootte en Samenstelling: zorg voor een juiste groepsgrootte en samenstelling van de groep, met een minimale verhouding van één medewerker per acht kinderen.
 - Fysieke Omgeving: creëer een veilige, hygiënische en ruimtelijke inrichting die bijdraagt aan de leerervaring van het kind.
 - Pedagogisch Beleidsplan: implementeer een gedegen pedagogisch beleidsplan dat de visie en werkwijze van de voerschool beschrijft.

- **De kinderopvangtoeslag is/ wordt gewijzigd.**

Hogere vergoeding voor middeninkomens: Gezinnen met middeninkomens krijgen vanaf 2025 een groter deel (96%) van de kosten voor kinderopvang vergoed.

In 2027 wil het kabinet dat de vergoeding verder omhooggaat, waardoor de kinderopvang bijna gratis wordt voor middeninkomens met een gezamenlijk inkomen tot bijna 2 keer modaal.

In 2029, wanneer het nieuwe stelsel zou ingaan wordt de vergoeding inkomensonafhankelijk. Alle werkende ouders krijgen dan recht op het maximale vergoedingspercentage van 96%.

Dit heeft financiële gevolgen voor de gemeentelijke subsidie kindgebonden financiering voor- schoolse educatie Gouda. Deze subsidie wordt hierdoor ook hoger.

- **IKC-vorming**

In een IKC gaan onderwijs en kinderopvang samen in één gebouw. De definitie van wat een IKC is, verschilt per gemeente. In Gouda gaan we uit van een samenwerking in één gebouw tussen een kinderopvangorganisatie en een onderwijsinstelling, waarbij in ieder geval babyopvang en peuteropvang is meegenomen. IKC-vorming kan bijdragen aan een betere doorlopende leerlijn vanuit de kinderopvang naar het onderwijs, zeker waar het gaat om VVE. De gemeente Gouda stimuleert de vorming van IKC's door waar er behoefte is, dit mee te nemen in de planvorming.

- **Familieschool**

In een familieschool wordt het onderwijs gecombineerd met meerdere sociaal-maatschappelijke functies, waarbij niet meer alleen vanuit het kind gekeken wordt, maar meer vanuit het hele systeem. IKC-vorming en familieschool gaan goed samen. De eerste ervaringen vanuit gemeenten die dit idee al langer hanteren, zoals Amsterdam en Rotterdam, zijn positief. In Gouda wordt dit jaar een initiatief gestart om te onderzoeken of een familieschool in Goverwelle opgezet kan worden. In dit initiatief werken drie basisscholen en de Brede School Gouda samen.

Bijlage 1 Overzicht voorschools aanbod:

1. Nul jaar:
Toeleiding naar VVE (inzet consultants (per 1-9-2020)
 - GGD/JGZ: logopedisch spreekuur
 - Boekstart (CB/Bibliotheek)
 - CJG: aanbod bekijken en bespreken
2. Twee jaar en 3 maanden:
 - VVE voor peuters op de Kinderopvang (peutergroepen en kinderdagverblijven)
 - Toeleiding naar VVE en ouderprogramma's (inzet consultants)
 - Ouderondersteuning Spel aan Huis en VoorleesExpress
 - Subsidie voor extra medewerker op groepen met meer dan 50% doelgroepkinderen
 - Start deelname activiteiten Stimuleringsplan BS (voor VVE locaties kinderopvang)
3. Vier jaar:
 - Overdracht VVE kinderen van KO naar PO
 - VVE programma op VVE locatie
 - GGD/Logopedie: Evaluatie VVE 4-5-6 jaar
 - Start deelname activiteiten Stimuleringsplan BS (voor VVE locaties)
 - Ouderondersteuning Spel aan Huis en VoorleesExpress
 - VoorleesExpress op school (per 1-8-2020)
 - Samen leren thuis (per 1-08-2020)

Bijlage 2 Overzicht taken VVE-punt

COÖRDINATIE

EDUCATIEF THUISMILIEU

- Spel aan Huis
- Voorleesexpres
- Samen Leren
- Pageturner & opvoedondersteuning
- Spel om Hoek
- Mini-mentorproject
- Mentorproject
- Taalconsulent

OUDERPARTNERSCHAP

- Trajecten rondom actief ouderschap
- Voorlichting/ scholing/ inspiratie
- Ouderconsulenten en sleutelpersonen

Basistaken VVE

- Signalering
- Toeleiding
- Monitoring
- Evaluatie
- Overdracht
- Doorgaande lijn
- Activiteiten voor peuters en kleuters
- Leerkring pedagogisch beleidsmedewerkers/coaches VVE
- IB netwerk PO bijeenkomsten
- Scholingen voor professionals
- Invulling jaarthema

Stimuleringsplan (met o.a. de Boekfiets)
Gezinsaanpak d.m.v. taalconsulent. Thuis in Taal